

واکاوی تحولات صنعت روزنامه در فرایند اینترنتی‌شدن در ایران

مقاله «روزنامه و اینترنت؛ واکاوی تحولات صنعت روزنامه در فرایند اینترنتی‌شدن در ایران» را سیدمحسن بنی‌جمال و محمد توکل نوشته‌اند و در فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، دوره ۱۷، شماره ۶۵، زمستان ۱۴۰۰ منتشر شده است.

چکیده

باتوجه به نقش درحال‌گسترش اینترنت در فضای رسانه‌ای مقاله حاضر به واکاوی وضعیت صنعت روزنامه در ایران و جهان و تحولات آن پرداخته است. مبنای مطالعه، واکاوی آن جنبه‌هایی از صنعت روزنامه است که با تغییر فضای رسانه‌ای از چاپی به مجازی دستخوش تحول شده است؛ از جمله «تغییر رابطه یک طرفه بین سه عامل تولید، مصرف و تبلیغات»، «بازشدن بسته محتوا»، «تغییرات مربوط به دوره‌ای بودن انتشار»، «استاندارد بودن محتوای خبری» و «مرجعیت رسانه چاپی». مقاله ضمن اشاره به مشکلات ساختاری صنعت روزنامه در ایران و نیز گسترش نفوذ اینترنت در حوزه رسانه‌های خبری نشان می‌دهد که هنوز روزنامه چاپی مرجعیت خود را حفظ کرده است. علی‌رغم آن اینترنتی‌شدن فضای خبری در ایران به واسطه «بازکردن بسته محتوای روزنامه بخشی از بازار روزنامه را از آن منتزع ساخته و درآمدهای انحصاری روزنامه‌ها را در آن حوزه‌ها به سوی رسانه‌های جدید سوق داده است. هرچند روزنامه‌ها با اقداماتی از جمله برخط‌شدن و چندرسانه‌ای‌شدن در پی رفع مشکلات ناشی از این تغییرات برآمده‌اند، اما موفقیت‌ها محدود بوده است. گره‌های ساختاری و خلاءهای قانونی موجود همراه دولتی‌بودن یا وابستگی بسیاری از روزنامه‌ها به بخش دولتی و نیز سیاست‌زندگی صنعت روزنامه اثر این مشکلات را مضاعف ساخته است. حاصل باعث تضعیف روزنامه‌نگاری رسمی و کاهش نفوذ آن شده است. محتمل است محدودشدن نفوذ روزنامه‌ها، فضای کنش سیاسی را از اشکال رسمی و استاندارد به حوزه‌های غیراستاندارد و غیررسمی براند.

لینک مقاله در فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات